

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

DIGIKOMPASSI

Laura Eiro ja Jarkko Levasma
Digi Arkeen neuvottelukunnan kokous
27.4.2022

Sisällys

- Mikä on digikompassi?
- Digikompassi ja Digi Arkeen -neuvottelukunta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Mikä on digikompassi?

Tausta

- EU:n politiikkalinjaukset maaliskuussa 2021
 - Euroopan unionin digitaalistrategian tavoitteena on valjastaa digitalisaatio palvelemaan ihmisiä ja yrityksiä sekä tukemaan tavoitetta tehdä Euroopasta ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä.
 - Tiedonanto 2030 digitaalisesta kompassista: EU tarjoaa yrityksille ja ihmisille mahdollisuuden ihmiskeskeiseen, kestävään ja vauraaseen digitaaliseen tulevaisuuteen.
- Tiedonannon pohjalta syyskuussa 2021 Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös ohjelmaksi ”*Polku kohti digitaalista vuosikymmentä 2030*”.
 - EU-digikompassissa tavoitteet neljälle kompassin osa-alueelle: osaaminen, yritykset, infrastruktuuri, julkiset palvelut.

EU-vaatimukset kansallisille strategisille tiekarttoille (alustava)

- Jäsenvaltioiden laadittava kansalliset strategiset digitaalisen vuosikymmenen tiekartat
 - Toimitettava komissiolle 12 kk EU-päätöksen voimaantulosta.
 - Tiekarttojen tulee olla EU-päätöksen sekä relevanttien sektorikohtaisten aloitteiden kanssa johdonmukaiset ja tukea EU-tavoitteiden saavuttamista.
 - Tulee sisältää mm.
 - Täytäntöönpannut, hyväksytyt ja suunnitellut politiikat ja toimet, jotka myötävaikuttavat EU-päätöksen tavoitteiden saavuttamiseen.
 - Arvioidut kansallisten digitaalisten tavoitteiden ja toimien vaikutukset EU-tavoitteiden saavuttamiseen ja aikataulut kansallisille toimille.
 - Yleinen näkymä tarvittaviin investointeihin ja niiden lähteisiin (sekä julkiset että yksityiset lähteet).
- Digitaalisen vuosikymmenen käsittelyn tilanne: päätöstä odotetaan syksyllä 2022.
- Irlanti julkaissut oman [tiekarttansa](#) helmikuun alussa.

Tavoitteet kansalliselle digikompassille

- Keskeinen työkalu luoda digitalisaatiota, datataloutta ja julkisen hallinnon uudistamista koskeva **yhteisen visio ja tavoitetila vuoteen 2030**.
- Yhteensopiva ja vertailukelpoinen muiden maiden kanssa.
- Toimien priorisoinnin, vaikutusten arvioinnin ja rahoituksen kohdentamisen väline.
- Tukee digitalisaation, datatalouden ja julkisen hallinnon uudistamisen ministerityöryhmän tavoitteita:
 - Kokonaisvaikuttavuuden nosto.
 - Tehokkuus ja päällekkäisyyksien välttäminen.
 - Kokonaistilannekuva ministereille, hallinnolle ja sidosryhmille.
- Suomella mahdollisuus laatia kansallinen digikompassi ensimmäisten joukossa EU:ssa ja osoittaa edelläkävijyyttä sekä nostaa profiiliaan entisestään.

EU:n digikompassi

OSAAMINEN

Digitaalisesti osaava väestö ja
digiajan ammattilaiset

JULKISET PALVELUT

Saavutettavat, tietoturvalliset ja ihmiskeskeiset
digitaaliset julkiset palvelut kaikille

INFRASTRUKTUURI

Huippuluokan luotettavat ja suojatut
infrastruktuurit

YRITYKSET

Digitaalinen muutos ja vihreää siirtymää tukevien
digitaalisten tekniikoiden ja innovaatioiden käyttöönotto

EU:n digikompassin tavoitteet (komission ehdotus)

OSAAMINEN

Digitaalisesti osaava väestö ja digiajan ammattilaiset

Tieto- ja viestintätekniiikan asiantuntijat:
20 miljoonaa + sukupuolierojen tasoittaminen

Digitaaliset perustaidot:
vähintään 80 prosentilla väestöstä

YRITYKSET

Digitaalinen muutos ja vihreää siirtymää tukevien digitaalisten teknologioiden ja innovaatioiden käyttöönotto

Teknologian käyttöönotto:
75 % EU:n yrityksistä käyttää pilvipalveluja / tekoälyä / massadata

Innovoijat:
lisää nopeasti kasvavia yrityksiä ja rahoitusta "yksisarvisyritysten" määrän kaksinkertaistamiseksi EU:ssa

Myöhäiset omaksujat:
Digiteknologian käyttöaste perustasolle vähintään 90 prosentissa pk-yrityksistä

JULKISET PALVELUT

Saavutettavat, tietoturvalliset ja ihmiskeskeiset digitaaliset julkiset palvelut kaikille

Keskeiset julkiset palvelut:
100 % verkossa

Sähköinen terveydenhuolto:
100 % EU-alueen kansalaisista pääsee sähköisiin potilastietoihinsa

Digitaalinen henkilöllisyys:
80 % kansalaisista käyttää digitaalista henkilökorttia

INFRASTRUKTUURI

Huippuluokan luotettavat ja suojatut infrastruktuurit

Verkkoyhteydet:
gigabitti kaikille, 5G kaikkialle

Uuden sukupolven puolijohteet:
EU:n osuus maailmanlaajuisesta tuotannosta kaksinkertaistetaan

Data – Edge & Cloud:
10 000 ilmastoneutraalia huipputurvallista reunasolmua

Laskenta:
ensimmäinen kvanttietokone

Suomen digikompassi

OSAAMINEN

Tieto- ja viestintätekniiikan asiantuntijuuden lisääminen ja kansalaisten digitaalisten perustaitojen vahvistaminen.

JULKISET PALVELUT

Palvelujen digitalisointi, sähköisen asioinnin ja digitaalisen henkilöllisyyden kehittäminen.

INFRASTRUKTUURI

Suojatun, kestäväen ja tehokkaan digitaalisen infrastruktuurin varmistaminen kaikille.

YRITYKSET

Teknologioiden käyttöönoton edistäminen ja innovaatioiden tukeminen yrityksissä.

Suomen digitaalinen kompassi

Suomen digitaalinen visio 2030

Rakennamme houkuttelevaa, kilpailukykyistä, kestävää ja hyvinvoivaa digitaalisesti kyvykästä Suomea.

Tämän teemme:

- Korkeatasoisella osaamisella ja laajalla sivistyksellä
- Ihmiskeskeisillä julkisilla palveluilla
- Kilpailukykyisillä yrityksillä ja innovaatioilla
- Turvallisella ja korkealaatuisella infrastruktuurilla
- Määrätietoisesti, johdonmukaisesti ja yhdessä

Digikompassin laatimisen arvot ja periaatteet

Suomen vahvuuksia ja arvoja kansallisen tahtotilan määrittelyssä ovat:

- Eurooppalainen arvopohja, perusoikeudet ja ihmisoikeudet
- Sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen kestävyys
- Digivihreä siirtymä, kaksoissiirtymässä menestyminen ja hiilikädenjälki
- Luottamus: luottamusyhteiskunta sekä tieto- ja kyberturvallinen ja toimintavarma infrastruktuuri
- Digitaalinen osallisuus, yhdenvertaisuus ja sivistys
- Reilu ja vastuullinen datan hyödyntäminen

Kansallisen digikompassin tavoitteet

OSAAMINEN

Digitaaliset perustaidot:

- Suomi on digitaalisilta perustaidoiltaan maailman huippua.

Digitaalinen osaaminen:

- Koulutuksen ja tutkimuksen myötä syntyy työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaa asiantuntijuutta ja soveltavaa osaamista.
- Kansainvälisesti tunnustettu ja tunnistettu tutkimus ja riittävät TKI-panostukset takaavat Suomen globaalin kilpailukyvyyn.
- Suomi on houkutteleva maa kansainvälisille digiosaajille.

Digitaalinen sivistys:

- Kansalaisilla ja yksilöillä on valmiudet digimaailmassa toimimiseen ja kanssakäymiseen.
- Keskinäinen kunnioitus ja luottamus digitalisoituvaan yhteiskuntaan ja yhteiskunnassa on korkealla tasolla.

YRITYKSET

Digiteknologiat:

- Suomessa on maailman tunnetuimpia ja houkuttelevimpia teknologian osaamiskeskittyviä valituilla alueilla.
- Datatalous ja datapohjainen arvonluonti yritysten liiketoiminnassa on kasvanut.

Digivihreä siirtymä:

- Suomi hyötyy laajalti globaaleihin haasteisiin vastaavien teknologioiden kehittämisestä ja soveltamisesta.

PK-yritysten digikyvykyys:

- Digitaalisesti edistyneiden suomalaisten yritysten joukko kasvaa.

JULKISET PALVELUT

Ihmiskeskeinen hallinto on ennakoivasti automatisoinut ja digitalisoinut merkittävän osan julkisista palveluista.

Julkinen hallinto **edistää kilpailukykyä ja digitaalista vihreää siirtymää.**

Suomessa on **yhteentoimivat julkiset digipalvelut.**

INFRASTRUKTUURI

Datatalous:

- Suomessa on käytössä datapohjaisen arvonluonnin perustaksi avoimiin standardeihin perustuva, EU-yhteensopiva datainfrastruktuuri ja käytänteet (data-avaruuDET) keskeisillä toimialoilla.
- Suomessa on käytössä luottamusinfrastruktuuri datan vaihdantaan, jossa on ratkaistu tekniset ja sopimusperustaisuuteen liittyvät periaatteet innovatiivisesti.

Kyberturvallisuus:

- Suomella on kybersietokyvyltään yhteiskunnan toiminnan kannalta vahva kriittinen infrastruktuuri.
- Suomessa on vahva ja kansainvälinen kyberalan ekosysteemi ja Suomeen on muodostunut alan huippuosaamiskeskittymä
- Kyberosaaminen on kansalaistaito

Digi-infra:

- Suomessa on käytössä kattavat tietoliikenneyhteydet, jotka luovat pohjan vihreän digitaalisen siirtymän ja uusien innovaatioiden ja palveluratkaisuiden käyttöönotolle.
- Suomi hyödyntää ja kehittää energiatehokasta ja hiilettömiin sähkönlähteisiin perustuvaa viestintä-, palvelin, ja laskentainfrastruktuuria.

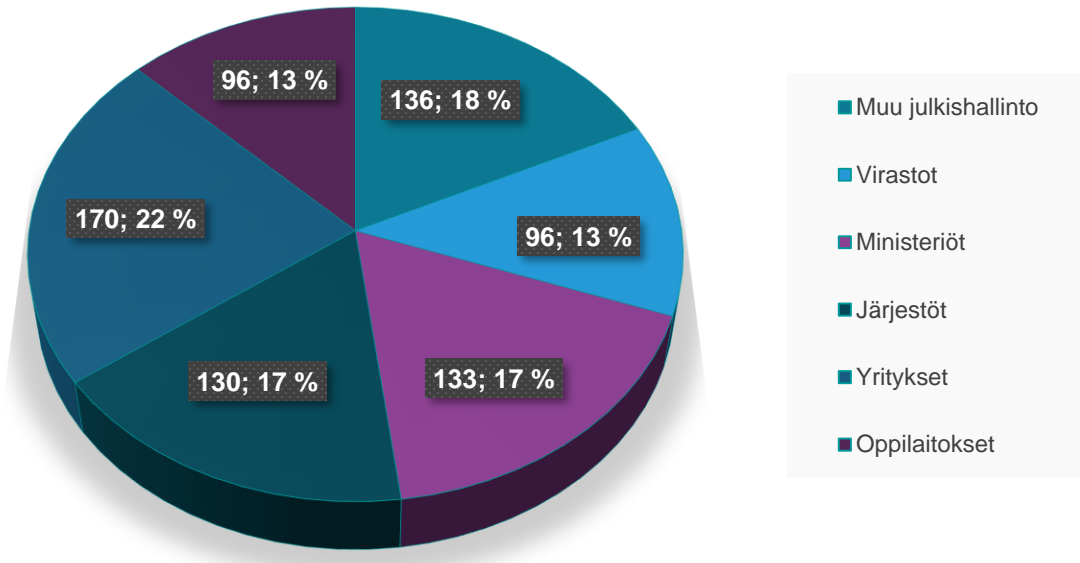
Digikompassiluonnoksen valmistelu

- Jokaisen kompassin kärjen osalta on käyty läpi aikaisemmin eri hallinnonaloilla tehty valmistelutyö.
- Aikaisemman valmistelun ja tilannekuvan perusteella on tunnistettu tärkeimmät tavoitteet ministeriöissä ja digitoimistossa.
- Tavoitteisiin on kysytty palautetta sidosryhmiltä avoimissa, osallistavissa työpajoissa. Sidosryhmillä on lisäksi ollut mahdollisuus esittää omia ehdotuksiaan ja kommentoida digikompassin visiota.

Sidosryhmäyhteistyö

- Jokaisella kompassin kärjellä oma sidosryhmätilaisuus (osaaminen, infrastruktuurit, julkinen hallinto, yritykset)
- Avoin kutsu
- Yhteensä 760 ilmoittautunutta
- Noin 200 - 300 osallistunutta / työpaja
- Yhteinen, konkreettinen työskentely digitaalisella alustalla

Sidosryhmien edustajat organisaatioittain

Suomen digitaalinen kompassi

Suomen visio 2030

Digitalisaatioon liittyvä aiempi valmistelu hallinnonaloilla

Tavoitteet ja avaintulokset (EU-tavoitteet näkyvät avaintulostasolla)

Tavoitteet

Avaintulokset

Tavoitteet

Avaintulokset

Tavoitteet

Avaintulokset

Tavoitteet

Avaintulokset

Toimenpiteet vuosille 2022 →

Toimenpide

Toimenpide

Toimenpide

Toimenpide

Toimenpide

Toimenpide

Toimenpiteiden päivittäminen
Vuosikellon mukaisesti

Raportointi vuosittain komissiolle ja kansallisesti

Vaikuttavuuden tavoitteet ja kehikko

- Vaikuttavuuden arvioinnin tavoitteena on saada tietoa digitaalisen kompassin tuloksellisuudesta sekä siitä, syntyykö tavoiteltuja yhteiskunnallisia vaikutuksia.
- Vaikutusten arvioinnilla pyritään ajoittamaan hankkeet ja toimet oikein ajoitukseltaan ja resursoinniltaan.
- Yhdessä digisalkun kanssa tuotetaan tietoa hankkeiden tuloksellisuudesta ja vaikutuksesta, jolla voidaan priorisoida hankkeita ja toimia myöhemmässä vaiheessa.

Digikompassin valmisteluaikataulu

Lausuntoaika 31.3. – 20.5.
Lausuntopalaute minryyn 1.6.2022
Työstö koko lausuntokierroksen ajan ja lausuntopalautteen huomiointi kesän aikana

Digikompassin valmistuminen Q4/2022
PJ kausi vaihtuu 1.10.

Luonnos lausunnoille 31.3.
Tiedotustilaisuus klo 10.15 – 11.15.
PJ kausi vaihtuu

Digikompassin muokkaus Q3-Q4/2022

- Tarkistaminen EU-kompassia vasten
- Aktiivinen digitoimiston sidosryhmäyhteistyö kompassin viimeistelyssä, lopullinen versio vielä lausuntokierrokselle

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Digikompassi ja Digi Arkeen -neuvottelukunta

Digikompassi ja digitalisaatiokehityksen johtaminen

- Digitalisaation ja datatalouden hyötyjen realisoituminen ja edelläkävijäaseman säilyttäminen edellyttävät yhteistä tilannekuvaa ja visiota sekä kaikki hallinnonalat ylittävää poikkihallinnollista ja strategista kehittämistä ja digitalisaatiokehityksen johtamista. Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö ja avoin vuoropuhelu niin tavoitteita asetettaessa kuin käytännön toimia eteenpäin vietäessä ovat avainasemassa.
- Digitalisaatio ei ole vain teknistä kehittämistä, vaan toiminnan ja prosessien kehittämistä ja toteuttamista uusista lähtökohdista. Tämä puolestaan edellyttää niin julkisella kuin yksityisellä sektorilla muutosjohtamista, toimintakulttuurin uudistamista sekä kokeilevaa lähestymistapaa.

Digikompassi ja osallisuus digitaalisessa yhteiskunnassa

- Yhteiskunnan digitalisoituessa myös osallisuus digitaaliseen yhteiskuntaan on varmistettava kaikkien osalta. Tämä tarkoittaa huomion kiinnittämistä palveluiden saavutettavuuteen ja esteettömyyteen. Ketään ei ole varaa tiputtaa digikehityksen kelkasta, mikä edellyttää myös digitaalisten palvelujen tuen vahvistamista ja yhteistyötä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kesken.
- Digitaitoja voidaan pitää uutena kansalaistaitona, joka digitaalisten palvelujen käyttämisen mahdollistamisen lisäksi voi monessa kohtaa vahvistaa osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia. Osaamistason vahvistaminen, koulutuksellisen tasa-arvon lisääminen ja jatkuvan oppimisen tukeminen tulee nostaa keskeiseksi yhteistyön tavoitteeksi
- Arjessa digitaalisten palveluiden käytössä monipuolinen, koordinoitu ja laadukas digituen tarjonta erilaisissa elämäntilanteissa oleville henkilöille on tärkeä osa onnistunutta yhteiskunnan digitalisaatiota.
- Perustuslain mukaisesti on turvattava asiointi myös henkilöille, joilla ei sähköiseen asiointiin ole mahdollisuutta
- Digikompassissa pyritään edistämään digitaalisten palvelujen toimivuuden ja saatavuuden turvaamista molemmilla kansalliskielillä.

Suomi on digitaalisesti sivistynyt maa

- Kansalaisilla ja yksilöillä on valmiudet digimaailmassa toimimiseen ja kanssakäymiseen.
- Keskinäinen kunnioitus ja luottamus digitalisoituvaan yhteiskuntaan ja yhteiskunnassa on korkealla tasolla.
 - Hyvä digitaalinen yleissivistys tukee keskinäisen kunnioituksen syntymistä ja toimimista digitalisoituvassa yhteiskunnassa ml. omien oikeuksien ja velvollisuuksien tuntemista.
 - Kansalaisten mahdollisuuksia kehittää valmiuksiaan digimaailmassa sis. medialukutaito ja datalukutaito seurataan järjestelmällisesti ovat parantuneet.

Digitaaliset perustaidot

- Väestön digitaaliset perustaidot ovat maailman huippua. Yhteiskunnan digitalisoituessa hyvät perustaidot digitaalisessa maailmassa toimimiseen ovat välttämättömät.
- Kyberturvallisuus on koko yhteiskunnan läpäisevä kansalaistaito.
 - Suomi on 1. sijalla digitaalisia perustaitoja seuraavassa eurooppalaisessa DESI-vertailussa. (EU: digitaaliset perustaidot väh. 80 % väestöstä)
 - Kyberturvallisuuden koulutus on kiinteä osa opetus- ja koulutustarjontaa kaikilla tasoilla.
 - Kansalaisten kybertaidot ovat parantuneet.
 - Digitaalisessa maailmassa toimimiseen tarvittavien perustaitojen hankkiminen on mahdollista kaikille toimivan tuen ja tarjonnan kautta.
 - Digitaaliset perustaidot -ja osaaminen luovat perustan digitaaliselle sivistykselle, digitaaliselle asioinnille ja osallisuudelle yhteisesti määriteltyjen perustaitojen pohjalta.

Ihmiskeskeinen julkinen hallinto

- Ihmiskeskeinen hallinto on ennakoivasti automatisoinut ja digitalisoinut merkittävän osan julkisista palveluista
 - 40 merkittävintä elämäntapahtuma-palvelukokonaisuutta on digitalisoitu ja mahdollisuuksien mukaan automatisoitu vuoteen 2030 mennessä. (EU: keskeiset julkiset palvelut 100 % verkossa)
 - Julkishallinnon digitaaliset palvelut ovat ensisijainen valinta.
 - Digitaaliset julkiset palvelut ovat tarjolla yhden rajapinnan kautta.
 - Kansalaisille ja yrityksille on saatavilla digituki. Palvelut on taattu myös niille, jotka eivät voi käyttää digipalveluita.
 - Esteettömyysvaatimukset on huomioitu julkisten digitaalisten palveluiden kehityksessä ja toteutuksessa esteettömyysdirektiivin mukaisesti.
 - Yritysten elinkaaren keskeiset liiketoimintatilanteet on tunnistettu ja niihin liittyvät digipalvelut muodostavat ennakoivan ja asiakaslähtöisen kokonaisuuden. (EU: keskeiset julkiset palvelut 100 % verkossa)
 - Suomalaisilla on pääsy digitaalisiin terveystietoihinsa. Digitaalisia terveystietopalveluita ja -tietoja hyödynnetään arjessa (ml. puolesta-asiointi). (EU: 100 % EU-alueen kansalaisista pääsee sähköisiin potilastietoihinsa)
 - Julkisten palveluiden automatisointia on edistetty lainsäädännöllä.

Osallistu digikompassityöhön!

- Luonnos Suomen digikompassista on lausuttavissa 13.5.2022 saakka.
- Mitä tärkeää digikompassista puuttuu?
- Miten digikompassia pitäisi kehittää?
- Käytä tilaisuutesi ja lausu eri näkökulmista!

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kiitos!

#digikompassi

digitoimisto@gov.fi